

8. HET VANGEN MET INLOOPKOOI EN VALLEN.

In het algemeen gesproken zijn december t/m februari voor de ringende vogelaars vrij stille maanden. Het weer, de harde grond en, dikwijls, de absentie van vogels, noden niet altijd tot het vangen met mistnetten.

Omdat ik vanaf 1962 al vrij veel ervaring opdeed met inloopkooien, leek het mij dienstig, iets van mijn belevenissen te vertellen.

Ik maakte in hoofdzaak gebruik van een z.g.n. "Potterskooi", zoals deze werd beschreven in "Bird-Ringing". Voor details wordt verwezen naar bijgaande figuren. Het vervaardigen van de kooi is zeer eenvoudig. Ik maakte vooral gebruik van de "dubbele kooi", die in de lengte een diagonale scheidingwand van dubbeltjesgaas heeft, met welk materiaal ook de gehele kooi werd bespannen.

Aan beide zijden werd een opening vrijgehouden, die met valdeurtjes werden afgesloten (fig.4) Het deurtje wordt opgehouden door een schuinstaande stugge ijzerdraad, dat ingevlochten is in het platformpje, dat zich bij de ingang bevindt. (fig.1) Indien de vogel door de opening binnentreedt en op het platformpje staat, neemt dit door het gewicht van de vogel een horizontale stand aan, het ijzerdraadje komt naar voren, de valdeur komt vrij en zakt, zodat de uitgang wordt afgesloten (fig. 2. en 3).

Het voordeel van een dubbele kooi is, dat de gevangen vogel als lokker fungeert. Natuurlijk kan men meerdere kooien naast elkaar zetten en de vogels niet eerder verlossen, dan nadat er zoveel mogelijk gevangen zijn. Als er zich veel vogels bevinden is het ook mogelijk de vergrendeling van het valdeurtje wat stugger te maken, zodat het gewicht van de eerst binnentredende vogel er alleen maar voor zorgt, dat het lipje van het ijzerdraad iets naar voren schiet, zodat de volgende vogel het laatste en beslissende zetje geeft. Op deze manier ving ik in de dubbele kooi meer dan eens vier vogels tegelijk.

Het is aan te bevelen geen bodem in de kooi te maken, zodat hij in het voorjaar en de zomer te gebruiken is als "druppelkooi". Hiertoe graaft men een bakje in de grond, waarin water. Op de kooi wordt vervolgens een conservenblik met water geplaatst, waarin in de bodem een heel klein gaatje is. Dit bewegende water heeft een grote aantrekkingskracht op vogels. Ik ving er op deze manier o.a.

eens een Fitis mee.

Om de vogels hun drempelvrees te laten overwinnen, is het dienstig een paar dorre blaadjes of anderszins in de ingang neer te leggen. Ik verwijderde de vogels door de openingen van de valdeurtjes, maar ik geloof, dat het gemakkelijker is, een glazen deksel te gebruiken. Men is anders verplicht op de knieën te gaan liggen en dat kan wel eens in strijd zijn met de opvattingen van de ega!

Welke vogels kan men zoal buitmaken? Ik ving vooral: Groenlingen en, bij langduriger koude-perioden Kepen. Daarnaast Kool- en Pimpelmezen, Vinken, Roodborsten, Ringmussen, Heggemussen, Spreeuwen.

De kraaltjes van de Lijsterbes leveren lijsterachtigen op en met onkruidzaad kan men o.a. Roodborsten, Vinken en Heggemussen bemachtigen. Witte zonnepitten zijn vooral in trek bij Groenlingen, Kepen en mezensoorten.

Bij het allereerste gebruik bestaat de kans, dat er Huismussen worden gevangen, maar deze schrandere vogels komen er beslist later niet meer in. Groenlingen zijn heel wat "dommer". Als ik mijn lijstje eigen terugvangsten bekijk, blijkt het, dat er veel worden teruggevangen en soms nog op dezelfde dag. Het zijn ook bijzonder makke vogels. Ze kunnen zonder enig bezwaar een half uur in de kooi blijven, waar ze zich aan het voer te goed doen en aldus hun soortgenoten aanlokken. Het is niet aan te raden Kool- en Pimpelmezen lang in de kooi te laten, daar zij zeer onrustig zijn en grote kans lopen, zich te beschadigen.

Ik gebruikte twee Potterskooien en een kooi van een rond model (fig.5), meestal in combinatie met een vierkleps klepkooi en ving vrijwel uitsluitend in de weekends. Het is aan te bevelen, de te gebruiken kooien in de week, als men niet vangt, te laten staan. De vogels wennen er dan aan. Vanzelfsprekend dient het vangmechanisme dan uitgeschakeld te worden. Desnoods zet men de kooien dan op de kant en bindt men de kleppen van de klepkooi vast. Ik maakte naast de plaats, waar ik ving, ook een voerplek, zodat de vogels, die zich niet wilden laten vangen, toch aan hun trekken kwamen.

Ik wil eindigen met een opsomming van de soorten en aantallen, die ik in de laatste 5 winterseizoenen ving. Het zijn uitsluitend die vogels, die nabij huis met de boven omschreven vangmiddelen werden bemachtigd. Natuurlijk hangt het aantal niet alleen af van de meer of minder stren-

ge kouden, maar ook van de frekwentie, waarmee men vangt en dat hangt weer af van de vrije tijd, die men beschikbaar heeft en waar, geloof ik, iedere vogelaar tekort aan heeft!

Soort	61/62	62/63	63/64	64/65	65/66	Totaal
Groenling	24	71	7	5	92	199
Keep	--	54	-	9	4	67
Vink	4	12	7	1	-	24
Ringmus	5	2	1	-	-	8
Heggenus	1	4	5	-	1	11
Roodborst	1	2	1	-	-	4
Koolmees	38	60	6	10	4	118
Pimpelmees	12	12	-	-	1	24
Spreeuw	7	17	11	-	2	37
Merel	4	4	-	-	-	8
Grote Lijster	-	1	-	-	-	1
Kramsvogel	-	1	-	-	-	1
Totaal	96	240	38	25	103	502

Van de Groenlingen kwamen de navolgende terugmeldingen binnen:

Geringd te	Op:	Teruggevangen te:	Op:
Nunspeet	10-03-62	♂ Tyrifstrand Noorwegen	23-04-62
"	13-01-63	♀ Wilrijk België	02-11-63
"	18-01-63	♀ Lelystad	01-02-63
"	24-02-63	♀ Weddinghusen Dld.	20-05-63
"	22-12-63	♂ Zwollerkerspel	27-03-64
Knardijk	28-01-66	♂ Nunspeet	04-02-66
(KM paal 13)		A.Smit.	

